
Økonomisk robust grovfoderproduktion

Projektstart: 1. januar 2012

Projektafslutning: 31. december 2012

Projektets formål

Projektets formål var at undersøge produktionsværdien for højtydende malkekvægsbesætninger af forskellige grovfoderstrategier, at implementere mobilt NIR-udstyr til on-farm analyse af grovfoder i kvægrådgivningen og at opbygge en platform til formidling af viden om grovfoderproduktion og aktiv brug af registreringer i grovfoderforsyningen blandt landmænd og konsulenter.

Projektets resultater og forventede effekter

Forskellen mellem produktionsværdien af en 4- contra 5-slætsstrategi er testet i 3 kvægklynger – i alt 24 besætninger. Resultaterne viser signifikante forskelle mellem ensilagekvalitet afhængig af strategi samt højere mælkeydelse ved 5 slæt end 4 slæt. Sidstnævnte er dog ikke statistisk signifikant, men beregningerne vil senere blive udvidet med flere ydelseskontrolleringer. Forsøget gentages i 2013. Med to års forsøg vil der være en langt større forståelse af vekselvirkningerne mellem græskvalitet, slættidspunkt og produktion i stalden. Effekten vil være markant for de besætninger, hvor kvalitet og øvrige fodringsforhold ikke passer sammen, og vil generelt give et løft til hele rådgivningen.

Brugervenligheden af det mobile NIR-apparat (AgriNIR) blev vurderet til at være høj af kvægrådgiverne i interviewundersøgelsen. Alligevel ville de overvejende lade NIR-apparatet stå på kontoret fremfor at tage det med ud på rådgivningsbesøg, fordi det er besværligt at transportere, og fordi det ellers kun ville kunne anvendes af én rådgiver. Tørstof kan bestemmes med tilfredsstillende analysesikkerhed med AgriNIR, mens usikkerheden på næringsstofparametrene udtrykt som indhold i tørstof er for høj til at kunne erstatte laboratorieanalyser. Rådgiverne anså det derfor ikke for realistisk at få økonomi i at anvende et mobilt NIR-apparat, idet der findes væsentligt billigere hurtigmetoder til bestemmelse af tørstof.

Konceptet "Grovfoderskolen" har på konkrete bedrifter givet en gevinst på cirka 1.000 kr. pr. årsko ved at sætte klare mål for grovfoderdyrkning og ved tæt opfølgning af bedrifternes kvæg- og planteavlslådgivere. Konceptet lægges nu i højere grad ud til de lokale centre, så langt flere besætninger kan få adgang til denne rådgivning. Der forventes at være mindst 1.500 bedrifter på landsplan, hvor der kan hentes 1.000 kr. ekstra pr. årsko.

Projektets aktiviteter

Der blev udvalgt i alt 24 malkekvægbrug fordelt på 3 kvægklynger. I marts måned blev der afholdt planlægningsmøder i de enkelte kvægklynger, hvor forsøgsplanen blev gennemgået, og det blev gjort klart, hvordan slætsæsonen skulle gribes an. I projektets formål var der formuleret et ønske om at have græsblending som en forsøgsbehandling. Dette krævede, at producenterne var villige til at flytte høstet græs mellem dem, men denne del var det ikke muligt at få tilslutning til. I stedet blev græsblendingerne så vidt muligt taget med som en kovariat i forsøget. Der blev trukket lod om, hvilke besætninger der skulle følge enten en 4- eller en 5-slætsstrategi.

I planlægningsmøderne deltog kvæg- og planteavlslådgivere fra de lokale rådgivningscentre, som skulle hjælpe med at gennemføre projektet. Besætningerne er fulgt gennem vækstsæsonen, og der er udtaget ensilageprøver af alle slæt. Fra november 2012 til marts 2013 er besætningernes fodring fulgt intensivt med foderkontrol hver uge inklusiv udtagning af prøver af fuldfoder og foderrest. Der er to gange med 5-6 ugers mellemrum udtaget gødnings- og urinprøver. En del af data er stadig under behandling og vil blive inddraget i projektets fortsættelse i 2013.

Kvægrådgivere hos 4 DLBR-virksomheder har udtaget og scannet prøver af frisk græs af 1. slæt, frisk majshelsæd, kløvergræsensilage, majsensilage og fuldfoder over året. Prøverne er sendt til kemisk analyse hos Eurofins Steins Laboratorium A/S, og analyseusikkerheden på NIR-analyserne er herefter testet ved at sammenligne med de kemiske referenceanalyser.

DLBR-kvægrådgiverne er blevet interviewet om brugen af det mobile NIR-apparat AgriNIR med hensyn til tidsforbrug og anvendeligheden. På basis heraf er der udarbejdet en business case for anvendelse af AgriNIR i kvægrådgivningen.

---

4 DLBR-virksomheder blev udvalgt til at deltage i "Grovfoderskolen" med hver én malkekvægbedrift. Som indledning til projektet blev der afholdt informations- og planlægningsmøder på de 4 bedrifter sammen med bedrifternes kvæg- og planteavlserådgivere, hvor mulige forbedringstiltag blev drøftet set i forhold til bedrifternes NU-situation. Forud for høstsæsonen blev der sat mål for udbytte og kvalitet af grovfoderet. På baggrund heraf blev der udarbejdet handlings- og arbejdsplaner for 2012. De høstede udbytter i grovfoder blev målt med forskellige metoder på de 4 bedrifter. Efter høst af hvert græsslæt blev de foreløbige resultater og processen evalueret, og mål og handlingsplan for resten af året blev korrigeret, såfremt det var nødvendigt i forhold til at nå de mål, der var sat. Kvæggrådgiverne udarbejdede produktionsopgørelse (KPO) for 2012, og der blev beregnet produktionsomkostninger for grovfoder i marken ved hjælp af værktøjet "Mark og Maskiner" i FMS. Den økonomiske målsætning på alle bedrifter var 1.000 kr. pr. årsko målt som bundlinjeeffekt efter to år.

Formidling og videndeling vedr. projektet

Projektets resultater er formidlet via artikler på Videncentret for Landbrugs hjemmeside og i fagpressen. Der er etableret en temaside om "Grovfoderskolen" på LandbrugsInfo, og i Fagmagasinet Kvæg er der oprettet to faste temaside. Desuden er projektets resultater præsenteret blandt andet på Plantekongres 2013, Landbrug & Fødevarers KvægKongres 2013 og på en temadag for kvægbrugere.

Yderligere materiale og publikationer kan ses på:

<http://projektfinansiering.vfl.dk/Promilleafgiftsfonden/2012/Sider/default.aspx>

Projektansvarlig

Vibeke Duchwaidar, tlf. 8740 5261, e-mail: vid@vfl.dk
